

IQRF – więcej niż radio (3)

Praca modułów radiowych TR52B w sieci

Dodatkowe materiały na CD/FTP:
<ftp://ep.com.pl>, user: 18453, pass: 5eyp1854
 • poprzednie części kursu

Wszystkie opisywane do tej pory przykłady stosowania modułów radiowych dotyczyły konfiguracji, w której pracują dwa moduły TR52B: jeden dołączony do hosta, a drugi zdalny. Ta prosta konfiguracja jest użyteczną w wielu zastosowaniach. Można ją na przykład wykorzystać do dołączenia zewnętrznego czujnika temperatury w stacji pogodowej. Jednak jak poradzić sobie, gdy do systemu pomiarowego trzeba dołączyć większą liczbę czujek? Rozwiązaniem może być budowa sieci radiowej.

Połączenie radiowe daje możliwość dowolnego rozmieszczenia elementów sieci, pod warunkiem utrzymania prawidłowego poziomu sygnału i zwalnia od wykonywania kosztownego, i często niewygodnego okablowania. Problemy z okablowaniem będą narastały, kiedy zechcemy zwiększać liczbę miejsc, które chcemy nadzorować, lub z których będziemy odczytywać wyniki pomiarów. Przykładem może być system alarmowy z wieloma czujkami ruchu. Jeżeli w trakcie budowy domu, lub innego obiektu przewidzimy taką możliwość i instalacja zostanie wykonana przed położeniem tynków i pomalowaniem ścian, to nie ma większego problemu. Ale wykonanie takiej instalacji w gotowym obiekcie wiąże się z dużymi kosztami. Dlatego bardzo atrakcyjną jest możliwość łączenia

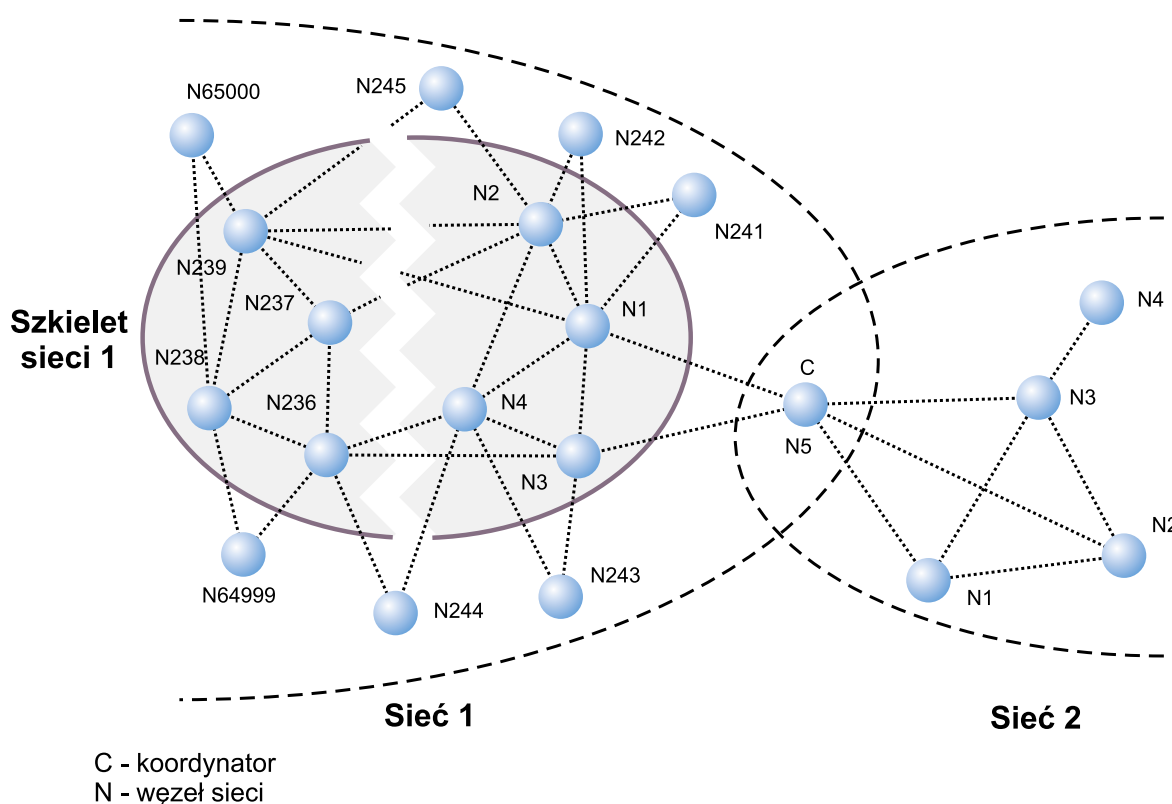
wielu modułów w sieć. Nie dość, że nie trzeba wykonywać kosztownej instalacji, to dodatkowo można bez problemu zmieniać konfigurację – dodawać nowe obiekty lub zmieniać miejsce zainstalowania już istniejących.

W systemie IQRF moduły radiowe TR52B tworzące sieć mogą pracować w dwóch trybach:

- Peer-to-peer,
- IQMESH.

Peer-to-peer jest trybem domyślnym. Jest on używany do połączenia dwóch lub więcej obiektów bez systemowego Koordynatora sieci. Pakiety danych wysyłane przez moduł są dostępne dla wszystkich pozostałych modułów w sieci. Adresowanie i ruch pakietów nie jest wspierany przez IQRF OS i jego obsługa musi być zaimplementowana

w warstwie aplikacji użytkownika. Liczba modułów w sieci nie jest limitowana. Można sobie wyobrazić sieć w topologii gwiazdy z modułami zaprogramowanymi do pracy w trybie peer-to-peer. Moduł połączony z hostem pracuje jako master i sekwencyjnie odczytuje wszystkie pozostałe (slave). Każdy moduł slave musi mieć przypisany na stałe unikalny adres i odpowiada po zaadresowaniu przez moduł master. Pozostałe moduły są nieaktywne do momentu zaadresowania. Takie rozwiązanie jest proste w implementacji, ale ma też wady. Podstawową jest sztywna konfiguracja. Każda zmiana topologii sieci będzie wymagała zmian w oprogramowaniu modułu połączanego z hostem. W wypadku dużej liczby modułów w sieci, czas odpowiedzi na zdarzenie może być długi. Dodanie usługi przekazywania pakietu z układu slave do następnego slave w celu zwiększenia zasięgu transmisji komplikuje protokół wymiany danych. Jednak dla sieci zawierających kilka modułów takie rozwiązanie może w zupełności wystarczyć.

Rysunek 1. Przykładowa struktura sieci IQMESH

Tryb IQMESH pozwala na utworzenie sieci kratowej (MESH). Z założenia taka sieć daje możliwość komunikacji pomiędzy elementami sieci bez konieczności używania wydzielonego elementu centralnego. Każde urządzenie sieciowe (moduł radiowy) może komunikować się z każdym innym urządzeniem bezpośrednio (jeśli jest zasięg radiowy) lub za pośrednictwem dowolnych modułów (gdy element docelowy jest poza bezpośrednim zasięgiem źródła). Taka topologia ma sporo zalet:

- łatwość poszerzania sieci,
- możliwość stosowania w trudnodostępnych obszarach,
- taka sieć może być samonaprawialna, ponieważ kiedy któryś z elementów (modułów) przestanie działać, inne elementy automatycznie przejmują funkcje pośredniczenia przy przesyłaniu danych,
- przy zastosowaniu odpowiedniej konfiguracji można osiągnąć olbrzymi zasięg i dużą przepustowość,
- oszczędność energii, gdyż komunikacja występuje tylko na niewielkie odległości

między bezpośrednio sąsiadującymi elementami.

Podstawy budowy sieci IQMESH

Liczba urządzeń (modułów) w sieci IQMESH jest ograniczona do 65000 elementów (urządzeń)końcowych. Jednak pełne wsparcie ruchu pakietów danych w sieci ma maksymalnie 239 węzłów przypisanych do sieci koordynatora. Te węzły tworzą szkielet sieci (backbone). Z tego wynika, że pozostałe elementy sieci IQMESH mogą pracować w trybie peer-to-peer. To jeszcze nie wszystko. Każdy z modułów sieci może jednocześnie pracować w dwu niezależnych sieciach. W jednej sieci może być węzłem, a w drugiej koordynatorem sieci. Takie rozwiązanie daje możliwość komunikowania między sobą nieograniczonej ilości modułów, bo nie ma ograniczenia dotyczącego ilości sieci.

Przykładową strukturę sieci MESH składającą się z 2 podsieci pokazano na **rysunku 1**. Zacieniony obszar sieci 1 obrazuje jej szkielet. Numery węzłów wewnątrz szkiele-

tu nie są większe niż 239. Węzły należące do sieci, ale niebędące węzłami szkieletu mają numery większe. Koordynator „C” sieci 1 jest jednocześnie węzłem N5 sieci 2. Każdy z węzłów szkieletu sieci może pełnić funkcję routera. Routing pozwala na przesłanie danych pomiędzy dwoma węzłami nawet wtedy, kiedy te węzły nie mają bezpośredniego połączenia radiowego pomiędzy sobą. W takim przypadku węzły szkieletu pełnią funkcję „cyfrowych przekazników radiowych” przekazujących pakiety pomiędzy sobą aż dotrą one do adresata. Każda komunikacja w systemie IQMESH jest kodowana. W trakcie przesyłania do danych użytkownika system OS dodaje do nich dodatkowe informacje (bonding, routing itp.).

Ograniczenia. Pomimo tego, że IQMESH pozwalają na elastyczne i dynamiczne konfigurowanie (w tym zmianę topologii), to w pierwszym rzędzie jest przeznaczony dla mniej lub bardziej statycznych systemów. Dołączanie (bonding), lub odłączanie (unbonding) modułów do szkieletu sieci jest raczej procesem instalacyjnym, a nie elementem dynamicznej zmiany konfiguracji w trakcie pracy sieci. Węzły sieci mogą inicjować transmisję w każdym momencie, ale mocno zaleca się korzystanie z tej właściwości w ostateczności. W typowych aplikacjach transmisję inicjuje zawsze Koordynator.

Sieć IQRF. Pakiet danych w trybie peer-to-peer składa się z 3 pól: pola nagłówka (PAH), pola danych i sumy kontrolnej CRC. Przesyłane danych w trybie IQMESH jest o wiele bardziej skomplikowane. System IQRF OS automatycznie do pola danych użytkownika dodaje dodatkowe pola:

- Nagłówek składającego się z bajtów PIN, DLEN
- Pola informacji o sieci NTWINFO
- Pola sumy kontrolnej CRCS

Każde z tych pól jest zabezpieczone wielomianem kontrolnym CRC, a dodatkowo całość jest zabezpieczona końcowym wielomianem CRC (**rysunek 2**). Te dość silne zabezpieczenia przed przekłamaniami dodawane automatycznie przez IQRF OS świadczą o poważnym podejściu producenta do niezawodności przesyłania danych w projekcie IQMESH. Pierwszy bajt nagłówka PIN zawiera podstawowe informacje o trybie pracy (peer-to-peer, lub IQMESH), potwierdzeniach i routingu. Zawartość PIN pokazano na **rysunku 3**. Rejestr PIN jest głównie używany do zapisywania bitu _NTWF i ustawiania trybu pracy modułu w sieci, oraz do testowania flagi _ROUTEF. Wartość zapisana w _ROUTEF określa, czy odebrany pakiet danych ma być przesyłany dalej, czy nie (routing). W bajcie DLEN jest zapisana ilość bajtów przesyłanych w polu danych użytkownika. Pole NTWINFO zawiera blok informacji o sieci o długości zależnej od zawartości rejestru PIN. Pierwsze 5 bajtów (od RX

PIN	DLEN	CRCH	Networking info	CRCN	User data	CRCD	CRCS
Nagłówek (PAH)			NTWINFO		DATA		CRC

CRCH – suma kontrolna nagłówka
 CRCN – suma kontrolna pola NTWINFO
 CRCD – suma kontrolna pola danych
 CRCS – końcowa suma kontrolna

Rysunek 2. Struktura pakietu danych w trybie IQMESH

B7	B6	B5	B4	B3	B2	B1	B0
	_NTWF _ACKF _ROUTEF		_CRYPTF _MPRWF		_SYSPF _TIMEF		_AUXF

_NTWF=0 tryb peer-to-peer
 _NTWF=1 tryb IQMESH
 _ACKF żądanie potwierdzenia – określa żądanie wysłania pakietu potwierdzenia jako odpowiedź na odebrany pakiet. Zawartość tej flagi musi być odczytywana i obsługiwana przez użytkownika, przez OS jest ignorowana
 _ROUTEF =0 rutowanie nie jest wymagane dla wysyłanego pakietu
 _ROUTEF=1 rutowanie jest wymagane. Przy tym ustawieniu muszą być zdefiniowane rejestry RTD0-3
 _CRYPTF żądanie kodowania – zarezerwowane dla przyszłych zastosowań
 _MPRWF flaga przeznaczona dla specjalnych aplikacji i wspiera bezpośredni dostęp do peryferii i usług
 _MPRWF=0 zapis/odczyt modułu peryferyjnego nie aktywny
 _MPRWF=1 zapis/odczyt modułu peryferyjnego aktywny. Dodatkowo OS dodaje bajty MPRW0-2 do NTWINFO
 _SYSPF i _TIMEF flagi używane przez OS i nie przeznaczone dla użytkownika
 _AUXF zarezerwowane dla przyszłych zastosowań

Rysunek 3. Struktura rejestru PIN

RX	TX	CLID0	CLID1	PID	RTOTX	RTDEF	RTD0-3	MPRW0-2
----	----	-------	-------	-----	-------	-------	--------	---------

RX – adres docelowy pakietu równy numerowi węzła, który odbiera dane w sieci. RX musi być zapisany przez użytkownika przed wysłaniem pakietu.
 TX – adres źródłowy pakietu równy numerowi węzła, który nadaje dane w sieci. Jest automatycznie nadawany przez OS w trakcie wywołania RFTXpacket(). Jeżeli węzeł nie jest podłączony to TX oznacza typ urządzenia: 0x00 koordynator, 0x01 węzeł, 0x02 brama
 CLID0-1 ID podłączonego węzła. Jeżeli ma wartość 0xFFFF, to jest to ID niepodłączonego węzła.
 PID – Identyfikator pakietu – rydunrk 6
 RTOTX – wykorzystywany tylko przez OS
 RTDEF – algorytm routingu – rysunek 5
 RTD0-3 – cztery bajty konfiguracyjne routingu
 MPRW0-2 – trzy bajty zarezerwowane dla bezpośredniego dostępu do układów peryferyjnych

Rysunek 4. Pole NTWINFO

do PID) jest umieszczane w każdym pakiecie IQMESH. Jeżeli topologia sieci nie wymaga routingu, czyli bit `_ROUTEF=0` (na przykład sieć w topologii gwiazdy), to `NTWINFO` ma wspomnianą długość 5 bajtów. Po ustawieniu bitu `_ROUTEF` do pola `NTWINFO` jest dopisywanych 6 dodatkowych bajtów: `RTOTX`, `RTDEF` i `RTDT0-3`. Ustawienie `_MPRWF` skutkuje dopisaniem do tego pola dodatkowych 3 bajtów `MPRW0-2`. Jeżeli jest ustawiona flaga `_CRYPTF`, to dodawane są dodatkowe 2 bajty. Pole `NTWINFO` pokazano na **ryśunku 4**.

Wysyłanie danych. Jak już wspomniano, jest możliwe przesyłanie danych pomiędzy modułami zaprogramowanymi do pracy peer-to-peer i w trybie IQMESH (zależnie do bitu `_NTWF` rejestru PIN). W trybie peer-to-peer wystarczy zapisać bufor `bufferRF`, określić ilość ważnych danych zapisując rejestr `DLEN` i wysłać dane wywołując funkcję `RFTXpacket()`. W trybie IQMESH przed wysłaniem pakietu trzeba określić czy moduł pracuje jako węzeł, czy jako koordynator. Jeżeli pakiet ma być routowany, to konieczne jest określenie parametrów przez zapisanie rejestrów `RTDEF` i `RTDT0-3`. Węzeł musi być wcześniej dołączony (boned) do sieci koordynatora. Przed wysłaniem pakietu użytkownik musi też zapisać numer węzła docelowego – rejestr `RX`. W komunikacji dwukierunkowej PIN i `DLEN` musi być zapisywany przed każdym wysłaniem danych następującym po uprzednim odebraniu danych.

Odbieranie danych. Funkcja `RFRXpacket()` pozwala na odebranie pakietu danych drogą radiową. Funkcja kończy swoje działanie po prawidłowym odebraniu pakietu lub po upływie timeoutu. Czas oczekiwania na odebranie pakietu jest programowany przez użytkownika poprzez zapisanie zmiennej systemowej `toutRF`. Timeout jest odliczany jako ilość tick'ów. Czas tick'u jest zależny od trybu TX mode ustawianego funkcją `setRFmode()` i wynosi 10 ms dla STD RX, 40 ms dla LP RX i 600 ms dla XLP RX. Upływanie timeout'u w trakcie działania `RFRXpacket()` powoduje jej przerwanie z jednym wyjątkiem. Po zaprogramowaniu opcji `WAIT Packet End` działanie funkcji nie jest przerywane. Dla zapewnienia prawidłowego odbioru można testować poziom sygnału funkcją `checkRF()` i jeżeli ten poziom jest niższy od założonego pakiet może być programowo ignorowany. Po prawidłowym odebraniu pakietu dane użytkownika są zapisywane w buforze `bufferRF`, a ilość ważnych danych w rejestrze `DLEN`.

Dołączanie węzłów do sieci koordynatora – bonding. Jak już wspomniałem szkielet sieci jest tworzony przez węzły dołączane do koordynatora sieci. Koordynator przydziela każdemu węzłowi w sieci unikalny numer z zakresu 1...239. Ten numer można traktować jako adres węzła. Bonding jest za-

zwyczaj wykonywany w trakcie procesu instalacyjnego. Producent zaleca, żeby moduły pracowały wtedy z małą mocą nadajnika, a odległość pomiędzy dołączanym modułem i modułem koordynatora nie była duża. Jest to konieczne, żeby dołączyć właściwy moduł, a nie na przykład moduł który nie jest w szkielecie sieci i ma pracować w trybie peer-to-peer.

Do dołączania przez koordynatora nowych węzłów do szkieletu sieci jest wykorzystywana funkcja `bondNewNode(address)`. Uruchomienie tej funkcji w module jest możliwe tylko pracującym jako koordynator. Funkcja `bondNewNode(address)` wyszukuje drogą radiową wolnego (jeszcze nie dołączonego) modułu i przydziela mu numer (adresu) z argumentu funkcji. Argument może mieć wartość z zakresu 1...239. Jeżeli dołączenie powiedzie się, to funkcja zwraca wartość 1. Do zmiennej systemowej `param2` jest wpisywany numer przydzielonego węzła, a w pakiecie zwrotnym w komórkach `bufferRF[0]` i `bufferRF[1]` są wpisywane 2 młodsze bajty numeru identyfikacyjnego module ID dołączonego modułu. Jeżeli przypisanie się nie powiedzie to funkcja zwraca wartość 0.

Jeżeli argument `address` jest zerowy, to koordynator przydziela pierwszy wolny numer (ostatnio przydzielony +1). Można to wykorzystać do przydzielania nowych numerów węzłów bez obawy o przerwy w numeracji. Można też wywołać funkcję `bondNewNode(address)` z argumentem równym `0xFE`. Moduł z tym adresem jest przydzielony do szkieletu sieci, ale nie może brać udziału w routingu pakietów. W czasie działania funkcji `bondNewNode(address)` w przyłączanym module musi być aktywna funkcja

`bondRequest()`. Wynik przyłączenia jest zapisywany w pamięci EEPROM koordynatora (dopisanie do listy węzłów) i w pamięci EEPROM węzła. Przyłączony węzeł może być usunięty z listy węzłów koordynatora funkcją `removeBonedNode(addr)`. Numer usuwanego węzła jest podawany w argumencie funkcji. Ponowne dopisanie usuniętego węzła do listy koordynatora wykonuje funkcja `rebondNode(addr)`. Usunięcie wszystkich węzłów z listy koordynatora jest wykonywane po wywołaniu funkcji `clearAllBonds`. Koordynator może w dowolnym momencie zapytać czy węzeł o określonym numerze jest dopisany do listy węzłów koordynatora wywołując funkcję `isBonedNode(addr)`. Jeżeli węzeł jest na liście to funkcja zwraca 1. W przeciwnym przypadku zwraca 0.

Jak wiemy w trakcie procesu dołączania w module musi być uruchomiona funkcja `bondRequest()`. Kiedy koordynator połączy się z modułem drogą radiową i dołączenie zostanie wykonane prawidłowo, OS zapisuje niezbędne informacje w pamięci EEPROM modułu węzła i funkcja kończy swoje działanie. Po prawidłowym przyłączeniu do szkieletu sieci funkcja `bondRequest()` zwraca 1, a w zmiennej systemowej `param2` jest zapisywany numer węzła. Jeżeli przyłączenie się nie powiedzie funkcja zwraca 0. Wyjście z trybu przyłączenia i wejście w tryb pracy w sieci wymaga wykonania funkcji `setNodeMode()`.

Usunięcie węzła z sieci wykonuje funkcja `removeBond()`. Trzeba pamiętać, że jest to tylko usunięcie po stronie węzła. W tym przypadku nie ma połączenia radiowego z koordynatorem i informacja o usunięciu do niego nie dociera. Jeżeli węzeł ma być usunięty również z listy koordynatora, to trzeba

B7	B6	B5	B4	B3	B2	B1	B0
VSCLID					RAL		

RAL – algorytm routingu
VSCLID – wirtualne ID

Rysunek 5. Struktura rejestru RTDEF

B7	B6	B5	B4	B3	B2	B1	B0
		FROMC	Reserve				HCOUNT

FROMC=1 pakiet pochodzi od koordynatora
FROMC=0 pakiet pochodzi z węzła
HCOUNT – licznik skoków w procesie routowania

Rysunek 6. Struktura rejestru PID

Algorytm	RTDEF	Zakres adresów	Adresowanie przez	adresowanie	Adres rozgłaszania
SFM		0x01 1...239 Adres logiczny		RX	0xFF
DFM	0x02	1...239	Adres logiczny	RX	0xFF
DFM2B	0x42	1..65000	Adres użytkownika	RTDT3=addrH RX=addrL	0xFFFF
Tree	0x08	1...239	Logiczny adres	RX	0xFF

Rysunek 9. Adresowanie IQMESH

na nim wywołać `removeBondNode(addr)`. Ponowne dołączenie do sieci jest możliwe tylko przez koordynatora po wywołaniu funkcji `bondNewNode` po stronie koordynatora i funkcji `bondRequest` po stronie węzła. Funkcja `amIBonded()` zwraca 1, gdy węzeł jest dołączony do szkieletu sieci. Jeżeli nie jest dołączona zwraca 0. Działa prawidłowo po prawidłowym wykonaniu funkcji `bondRequest()` i funkcji `removeBond()`. Jak widać pełne połączenie radiowe pomiędzy koordynatorem i węzłem jest wspierane przez OS tylko w czasie dołączania węzła do sieci. Jeżeli jest konieczna zdalna rekonfiguracja sieci, to musi być wykonywana w warstwie aplikacji użytkownika.

W sieci mogą pracować moduły niedołączone do szkieletu przez koordynatora. Do ich adresowania można wykorzystać 4-bajtowy numer identyfikacyjny Module ID. Po wykonaniu funkcji `moduleInfo()` do bufora `bufferINFO` jest wpisywanych 8 bajtów zapisanych w pamięci modułu przez producenta. 4 najmłodsze bajty to pole `Module ID`. Najstarszy bajt określa czy moduł jest węzłem (wartość 0x00), czy koordynatorem (wartość 0x01). Trzy najmłodsze bajty to numer seryjny modułu.

Routing pakietów danych. Routing umożliwia przesyłanie pakietów danych do odbiorcy (koordynatora lub węzła), który jest poza zasięgiem nadawcy (węzła lub koordynatora). Pozwala to na zmniejszenie mocy nadajników modułów radiowych, zwiększenie pewności przesyłania danych i odporności na zakłócenia. Poza tym moduły radiowe mogą dynamicznie zmieniać swoje położenie na przykład w aplikacji nadzorującej położenie osób, czy maszyn. Wszystkie węzły przyłączone przez koordynatora do szkieletu sieci mogą spełniać role routerów, ale w każdym węźle można to indywidualnie włączać lub wyłączać. Aby pakiety mogły niezawodnie docierać do miejsca przeznaczenia topologia sieci powinna być tak zaprojektowana by każdy przesyłany pakiet miał przynajmniej 2 niezależne drogi przesłania.

Żeby routing był możliwy muszą być spełnione następujące warunki:

- Moduły spełniające rolę routera muszą być dołączone do szkieletu sieci (Bonded)
- Pakiet został wysłany przez nadawcę z ustawioną flagą `_ROUTEF`
- W module routera jest aktywna funkcja `RFRXpacket()`, kiedy routowany pakiet jest przesyłany
- Flagą `_ROUTEF` jest powiązana z wychodzącym pakietem i nie ma żadnego

wpływu na rutowanie przychodzących pakietów

Na **listingu 1** pokazano programową obsługę routingu pakietu w trybie STD (ustawianego funkcją `SetRFmode()`). Wszystkie czynności związane z routingiem są wykonywane przez OS w tle i nie są widoczne przez użytkownika. Routing pakietów danych w sieci IQMESH wykorzystuje mechanizm „skoków” (hops) pomiędzy modułami mogącymi nawiązać między sobą łączność radiową. Zależnie od konfiguracji i przeznaczenia sieci można wybrać jeden z 5 zaimplementowanych algorytmów.

Jak wiemy ustawienie flagi `_ROUTEF` powoduje dopisanie do pola `NTWINFO` 4 dodatkowych bajtów konfiguracyjnych `RTDT0-3`:

RTDT0: zawiera ilość skoków na pakiet w zakresie od 0 do 239. Wpisanie zera oznacza przesłanie bezpośrednie (bez routingu). Liczba skoków jest powiązana z topologią sieci i na przykład może być równa numerowi węzła do którego jest wysyłany pakiet z koordynatora. `RTDT0` jest dekrementowany przy każdym skoku.

RTDT1: czas szczeliny czasowej w tickach. Powinien być większy niż czas przesłania pakietu danych. Jest zależny od długości pola danych, wartości rejestru `PIN`, `DLEN`, trybu `RF` (ustawianego `setRFmode()`) i prędkości transmisji. Można go wyliczyć w przybliżeniu dla prędkości 19,2 kb/s: tryb `STD` 1 (lub 2) + 1 dla każdego 24 bajtów pola danych; tryb `LP`: 5 (lub 6) + 1 dla każdego 24 bajtów pola danych; tryb `XLP`: 120.

RTDT2: `DID` identyfikator algorytmu `Discovery` – nie jest zapisywany przez użytkownika.

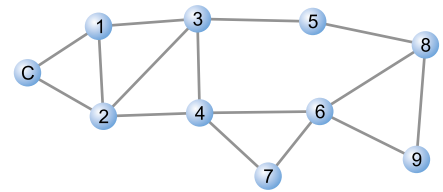
RTD3: starsza część adresu użytkownika – tylko w trybie kiedy takie adresowanie jest używane.

Pakiet jest dostarczany w czasie równym `RTDT1` (czas trwania szczeliny) $\times$ `RTDT0` (liczba skoków) i nie może być potwierdzany do momentu, aż ten czas nie upłynie. Niezachowanie tego warunku spowoduje kolizję w modułach routerów. Pierwsza szczelina czasowa jest przeznaczona dla koordynatora.

Rodzaj algorytmu jest zapisywany w polu `RAL` rejestru `RTDEF` (rysunek 5). W sieci IQMESH można wybrać jeden z 5 algorytmów:

- SFM Static Full MESH
- DFM Discovered Full MESH
- DOM Discovered Optimized MESH
- DFM2B Discovered Full MESH 2B
- Tree

Algorytm SFM wykorzystuje do adresowania modułów adres logiczny przypisany przy procesie dołączania (`RX= logical address`). Wektor rutowania jest statyczny (1. 2...239). Przyłączanie musi być wykonane przed umieszczeniem modułu w miejscu docelowym i adresy modułów muszą być

Rysunek 7. Przykładowa topologia sieci przy routowaniu SFM

znane. Topologia sieci zależy od adresów. Moduły rozmieszcza się tak, by ze wzrostem odległości od koordynatora rosły adresy modułów. Na **rysunku 7** pokazano przykładową topologia sieci dla routingu SFM.

Ograniczeń topologii nie ma wbudowana w IQMESH funkcja `Discovery` i związane z nią algorytmy `DFM`, `DOM` i `DFM2B`. Węzły sieci mogą tak jak w przypadku SFM być rozmieszczane w stałym porządku określonym przez numery węzłów, lub w dowolnie (losowo) i właśnie dla możliwości losowego rozmieszczenia węzłów została zaprojektowana funkcja `Discovery`. `Discovery` tworzy z dołączonych węzłów sieci nowy wewnętrzny logiczny szkielet sieci (backbone) i ścieżka routowania jest znajdowana automatycznie. Węzły są przydzielane do grupy (grup węzłów które mogą zostać osiągnięte przy takiej samej liczbie skoków). Liczba stref może być limitowana przez użytkownika.

Algorytm `DFM` wykorzystujący funkcję `Discovery` nie wymaga znajomości numerów węzłów, a same węzły mogą być rozmieszczone losowo. `Discovery` może być uruchomiony po rozmieszczeniu i dołączeniu modułów do szkieletu sieci przez koordynatora funkcją `bondNewNode()`. Routing używa wirtualnych adresów `VRN` (*Virtual Routing Numbers*) tworzonych w rezultacie procesu `Discovery`. Użycie automatycznie utworzonych przez OS `VRN` i stref powoduje, że w czasie routingu znajdująca jest najkrótsza droga pomiędzy koordynatorem a węzłem. Po każdej zmianie topologii sieci trzeba wywołać w programie koordynatora funkcję systemową `discovery(zones)`. Jej argumentem jest maksymalna liczba ustanawianych stref. Jest ona równa maksymalnej ilości skoków routowania na pakiet danych. Funkcja `discovery()` zwraca liczbę węzłów `VRN` przydzielonych do sieci `Discovery`.

Adresowanie węzła docelowego jest dokładnie takie samo, jak w wypadku `SFM(RX= logical address)`. Na **rysunku 8** pokazano schemat topologii sieci. Logiczne numery węzłów utworzone w czasie bondingu są symbolicznie umieszczone wewnątrz okręgów symbolizujących węzły. Wirtualne adresy `VRN` są umieszczone obok węzłów. Strefy `Discovery` są oznaczone jako `Z1`, `Z2`, `Z3` i `Z4`. Algorytm `DOM` jest odmianą `DFM`. Różnica polega na tym, że w `DOM` jest optymalizowana (redukowana) liczba skoków przez wywołanie funkcji `optimizeHops()`. W wyniku

Listing 1. Pętla routera

```

setNodeMode();
while(1)
{
  RFRXpacket();
  clrwdt();
}

```

Listing 2. Inicjalizacja program koordynatora

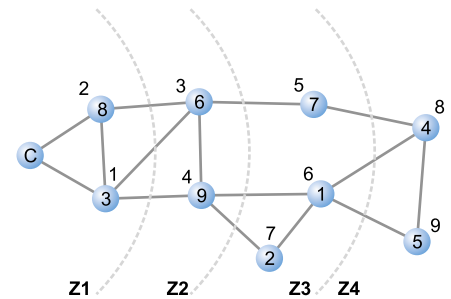
```
//deklaracja zmiennych pomocniczych
uns8 i, myTIMESLOT, myPOWER, myRTDEF, lastPID;
bit myRouting;
myTIMESLOT = 10; // ustawienie szczeliny czasowej większej
// od czasu przesyłania routowanego pakietu
myPOWER = 7; //ustawienie mocy nadajnika
myRTDEF = 1; //routing SFM bez discovery
myRouting = 1; //włączenie routingu
disableRFBGM();
enableSPI(); //odblokowanie SPI do komunikacji z hostem
setRFmode(WPE); //tryb STD RX mode-czekanie na koniec pakietu
toutRF = 3; //[ticks] musi być większe niż długość pakietu RF; dla
// odbioru z węzła DLEN=17 i toutRF=3
appInfo();
copyBufferINFO2COM();
startSPI(32); // informacja o pakiecie przesłana do hosta
_LEDG = 1; // sygnalizacja zerowania
waitDelay(100);
_LEDG = 0;
PID = 0;
lastPID = 0;
```

Listing 3. Odebranie pakietu danych przez radio i przesłanie go do hosta

```
while (1)//początek pętli koordynatora
{
  clrwdt();
  if (checkRF(RX_FILTER))
  {
    if (RFRXpacket() //czy coś odebrano przez radio?
    {
      if (RX == 0xFF) //czy jest to broadcast?
        continue;
      if (PID == lastPID) //taki pakiet był już raz odebrany
        continue;
      lastPID = PID; //ten pakiet został odebrany pierwszy raz
      bufferCOM[0] = 'T'; //tworzenie komunikatu dla hosta
      bufferCOM[1] = 'X';
      bufferCOM[2] = ':';
      bufferCOM[3] = '#';
      bufferCOM[4] = TX;
      bufferCOM[5] = ' ';
      //skopiowanie odebranego pakietu danych do bufora bufferCOM
      copyMemoryBlock(bufferRF, bufferCOM + 6, DLEN);
      startSPI(6 + DLEN); // przesłanie do hosta przez SPI
    }
  }
  while (getStatusSPI())
    continue;
```

Listing 4. Odebranie, interpretacja i wykonanie komendy

```
if (_SPIRX) //czy odebrano coś z hosta przez SIP?
{
  if (!_SPICRCok) //jeżeli CRC jest błędna to restart SPI
    goto restart_SPI;
  switch (bufferCOM[0]) // testowanie kodu komendy
  {
    case 'g': //tryb debugowania
      debug();
      break;
    case 'c': //usuń wszystkie połączenia
      clearAllBonds();
      break;
    case 'W': //ustawienie poziomu sygnału
      if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 'W'<level>
        goto restart_SPI;
      myPOWER = bufferCOM[1];
      break;
    case 'T': // ustawienie szczeliny czasowej
      if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 'T'<time>
        goto restart_SPI;
      myTIMESLOT = bufferCOM[1];
      break;
    case 'R': // włączenie/wyłączenie routingu
      if (SPIpacketLength < 2) //spodziewane 'R'<value>
        goto restart_SPI;
      myRouting = 1; //ON
      if (bufferCOM[1] == 0) myRouting = 0; //OFF
      break;
    case 'F': // ustawienie RTDEF
      if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 'F'<value>
        goto restart_SPI;
      myRTDEF = bufferCOM[1] & 0x07;
      break;
    case 'I': // pobranie informacji o systemie
      showSystemParams();
    case 'i': // pobranie bieżących ustawień
      stopSPI();
      bufferCOM[0] = 'W';
      bufferCOM[1] = '=';
      bufferCOM[2] = '#';
      bufferCOM[3] = myPOWER;
      bufferCOM[4] = ' ';
      bufferCOM[5] = 'T';
      bufferCOM[6] = '=';
      bufferCOM[7] = '#';
      bufferCOM[8] = myTIMESLOT;
      bufferCOM[9] = ' ';
      bufferCOM[10] = 'F';
      bufferCOM[11] = '=';
```

Rysunek 8. Topologia sieci Discovery i routing DFM

jej działania zapisywany jest rejestr RTD0. Powoduje to szybsze dostarczanie pakietu kosztem niezawodności jego dostarczania (redukowane są niezależne drogi).

Zasada działania algorytmu DFM2B jest bardzo podobna do DFM. Jedyną różnicą to możliwość dołączenia 65000 węzłów i stworzenia nich wirtualnego szkieletu sieci Discovery. Zasadniczy szkielet sieci ma maksymalnie 239 węzłów. Do adresowania węzłów używany jest 2 bajtowy adres. Młodszy bajt adresu jest standardowo zapisywany w rejestrze RX, a starszy w rejestrze RTD03 z pomocą funkcji *setUserAddress(addr)*. W DFM2B nie stosuje się optymalizacji skoków *optimizeHops()*. Algorytm *Tree* dopuszcza obecność tylko jednego routera w strefie. Pakiety danych są dostarczane najszybciej jak to tylko możliwe, ale nie ma wcale dróg alternatywnych i pewność dostarczania nie jest wysoka. Algorytm *Tree* jest przeznaczony dla transferu z węzła do koordynatora. W obecnej wersji OS ten algorytm nie jest w pełni zaimplementowany i przetestowany.

Praktyczna realizacja sieci IQMESH

Konfigurowanie i działanie sieci IQMESH najlepiej jest sprawdzić w praktyce. Producent przygotował przykład E11 składający się z plików źródłowych: jeden dla koordynatora IQMESH-C.c i drugi dla węzłów sieci IQMESH-N.c.

Analizę projektu sieci rozpoczniemy od koordynatora. Moduł TR52B pełniący funkcje koordynatora musi być połączony z hostem poprzez interfejs SPI. W czasie testów rolę hosta pełni aplikacja IQRF IDE uruchomiona na komputerze PC i połączona z modułem poprzez USB i moduł CK-USB-04. Po zerowaniu moduł oczekuje na komendę wysłaną przez hosta przez SPI. Komendy są przeznaczone do kontrolowania sieci: konfiguracji i przesyłania danych. Do prawidłowego działania przykładów jest potrzebny IQRF IDE w wersji 2.07 i wyższej oraz IQRF OS w wersji 3. W katalogu projektu jest umieszczone zdefiniowane makro *E11-IQMESH-C.mcr*. to makro trzeba zaimportować do IQRF IDE.

Host może przysłać do koordynatora następujące komendy:

'c' – zeruj wszystkie połączenia koordynatora.

'g' – wprowadź tryb debugowania.

'i' – pobierz informację o konfiguracji.

'l' – pobierz informację i węzła.

'@' – uruchom Discovery.

'b' <addr> – przyłącz (Bond) nowy węzeł <addr> z zakresu 1...239, 0 –automatyczne adresowanie. Przykład: „b#003” przyłącz węzeł o logicznym adresie 3

'u'<addr> odłącz węzeł o adresie addr z listy koordynatora i z węzła. Adres 0xff usuwa wszystkie połączenia. Przykład „u\$0xff” – odłącz wszystkie węzły od koordynatora

'W'<level> ustaw moc nadajnika. Argument <level> ma zakres 0...7.

'T'<time> Ustaw szczelinę czasową. Argument <time> ma zakres 0..255. Przykład: „T#005” ustawia szczelinę na 50 ms.

'F'<value> ustawia algorytm routowania value=1 SFM, value=2 DFM. Przykład „F#002” algorytm DFM (Discovery).

'R'<value> włączenie/wyłączenie routingu 0= wyłącz, 1 włącz Przykład „R#001” włącz routing.

't'<level> ustaw moc nadawania TX do celów testowych. Argument <level> ma zakres 0...7.

's'<addr> ustaw węzeł o adresie zawartym w argumencie addr w stan uśpienia (Steep). Przykład „s#010” uśpij węzeł o adresie 10. Zakres adresów 1...239, adres 0xFF ogłoszeniowy (do wszystkich węzłów).

'r'<addr> zeruj adres węzła o numerze zawartym w argumencie addr. Przykład „r#008” zeruj węzeł o adresie 10, lub „r” zeruj wszystkie węzły.

'p'<addr><cmd_LED> wyślij komendę cmd_LED sterowania diodą LED w węzle addr. Komenda nie wymaga potwierdzenia. Komendy: 0 – wyłącz diodę, 1 – załącz diodę, 2 – włącz miganie diody.

'?'<addr><cmd_LED> – komenda działa tak samo jak 'p', tylko wymaga potwierdzenia

Po włączeniu lub zerowaniu modułu TR52B pełniącego rolę koordynatora zapisywane są zmienne inicjujące wartościami domyślnymi: szczelina czasowa *myTIME-SLOT=10*, moc nadajnika *myPOWER=7*, algorytm *routingu myRTDEF=1* (SFM bez Discovery). Tryb odbierania pakietów ustawiany jest komendą *setRFmode(_WPE)* na czekanie na pakiet niezależnie od ustawionego timeout'u (**listing 2**).

Obsługa koordynatora odbywa się w pętli nieskończonej i jest podzielona na kilka etapów. Pierwszy z nich, to sprawdzenie czy moduł odebrał jakiś pakiet danych. Sygnał radiowy musi być silniejszy ustawionego przez wartość *RX_FILTER*. Wykrycie, że jest to pakiet rozgłoszeniowy o adresie 0xFF (przeznaczony dla wszystkich węzłów) powoduje, że program wraca do początku oczekiwania na pakiet danych. Jeżeli jednak nie jest to pakiet roz-

Listing 4. c.d.

```
bufferCOM[12] = '#';
bufferCOM[13] = myRTDEF;
bufferCOM[14] = '\ ';
bufferCOM[15] = 'R';
bufferCOM[16] = '=';
bufferCOM[17] = '#';
bufferCOM[18] = 1;
if (myRouting == 0) bufferCOM[18] = 0;
startSPI(19); //I przesłanie przez SPI do hosta
pulseLEDG();
continue;
case 't':
if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 't'<level>
goto restart_SPI;
//poziom 0..7
setTXpower(bufferCOM[1] & 0x07);
bufferCOM[1] = 0;
goto sendPacket;
case 'p': //pakiet danych bez potwierdzenia
case '?': // pakiet danych z potwierdzeniem
if (SPIpacketLength < 3) //spodziewane <cmd><addr><LED_cmd>
goto restart_SPI;
setTXpower(myPOWER);
bufferRF[2] = bufferCOM[2]; // komenda LED
RTDT1 = myTIMESLOT; // szczelina czasowa
goto sendPacket;
case 'u': // usunięcie połączeń koordynatora i węzłów
if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 'u'<addr>
goto restart_SPI;
if (bufferCOM[1] < 0xF0) // max. adres węzła 239
removeBondedNode(bufferCOM[1]);
case 'r': // zerowanie adresów węzłów
case 's': // uśpienie węzłów
setTXpower(7);
RTDT1 = 2; //szczelina czasowa
//kompletowanie pakietu danych wysyłanych do węzłów
sendPacket:
bufferRF[0] = 0xEE; //identyfikacja pakietu
bufferRF[1] = bufferCOM[0]; //komenda
PIN = 0;
//czy komenda bez adresu?
if ((SPIpacketLength == 1) || (bufferCOM[1] == 0))
setNonetMode(); //wysłanie do wszystkich modułów - tryb
//z wyłączeniem sieci
else
{ // pakiet wysłany siecią
setCoordinatorMode(); //tryb koordynatora
ROUTEF = myRouting; //włączenie routingu
RX = bufferCOM[1]; //adres węzła
RTDEF = myRTDEF; //algorytm routingu
RTDT0 = eeReadByte(0x00); // SFM: liczba skoków węzłom
if (RTDEF > 1) //czy discovery
{
if (isDiscoveredNode(RX)) // czy numer węzła jest w sieci
optimizeHops(0xff); //RTDT0 jest ustawiane automatycznie
}
}
DLEN = 3;
PID++; //każdy pakiet ma inny identyfikator
RFTXpacket();
if (bufferCOM[0] == '?')
{
pulseLEDG();
startSPI(0);
continue;//z potwierdzeniem
}
break;
case '@': //uruchom Discovery
pulseLEDG();
setTXpower(myPOWER);
i = discovery(eeReadByte(0)); //maksymalna liczba stref
//jest równa liczbie dołączonych węzłów
SWDTEN = 1;
bufferCOM[0] = 'D';
bufferCOM[1] = ':';
bufferCOM[2] = '#';
bufferCOM[3] = i; // liczba węzłów discovery
bufferCOM[4] = '\ ';
bufferCOM[5] = '/';
bufferCOM[6] = '\ ';
bufferCOM[7] = 'B';
bufferCOM[8] = ':';
bufferCOM[9] = '#';
bufferCOM[10] = eeReadByte(0);
startSPI(11);
continue;
case 'b':
if (SPIpacketLength < 2) // spodziewane 'b'<value>
goto restart_SPI;
pulsingLEDR();
if (bondNewNode(bufferCOM[1]))
{
bufferCOM[0] = 'O';
bufferCOM[1] = 'K';
bufferCOM[2] = ':';
bufferCOM[3] = '#';
bufferCOM[4] = param2; // adres węzła
bufferCOM[5] = '\ ';
bufferCOM[6] = '$';
bufferCOM[7] = bufferRF[1]; // Node ID [1]
bufferCOM[8] = '$';
bufferCOM[9] = bufferRF[0]; // Node ID [0]
```

głoszeniowy, to pole identyfikatora PID jest porównywane ze zmienną lokalną *lastPID*. Jeżeli obie wartości są sobie równe, to taki pakiet jest ignorowany i oznacza to, że taki sam pakiet już został odebrany (poprzez inną drogę routingu). Jeżeli PID nie jest równy *lastPID*, to zawartość odebranego pakietu jest wpisywana do *bufferCOM* od adresu 0x06 i przesyłana poprzez SPI do hosta (listing 3). W kolejnym kroku program sprawdza czy odebrano komendy z hosta przez SPI. Jeżeli tak, to komenda jest kompletowana i wysyłana (listing 4).

Komendy t, p, u, ?, r, oraz s są przesyłane do węzłów. Kompletowanie zawartości *bufferRF*, oraz ustawień sieciowych jest wykonywane we fragmencie od etykiety *sendPacket*. Komendy, które nie mają argumentu w postaci adresu są wysyłane do wszystkich węzłów jednocześnie przy wyłączonym trybie sieciowym (komenda *setNonetMode()*). Jeżeli komenda, która ma być przesłana do węzła ma argument, to jest prowadzony tryb koordynatora przez funkcję *setCoordinatorMode()*. Konieczne jest wtedy zapisanie ustawień sieciowych: routingu, adresu węzła, algorytmu routowania i ilości skoków. Obsługa węzła zaczyna się od testowania czy jest on przyłączony do koordynatora. Jeżeli nie to wykonywana jest pętla z listingu 5.

Moduł TR52B musi być umieszczony w module ewaluacyjnym DK-EVAL-03 lub DK-EVAL-04. Węzeł jest przyłączany do sieci po wywołaniu funkcji *bondNewNode()* po stronie koordynatora i funkcji *bondRequest()* po stronie przyłączanego węzła. Koordynator uruchamia przyłączenie węzła po otrzymaniu z hosta komendy *b<addr>*. W przyłączanym module trzeba wtedy włączyć zasilanie i w ciągu 20 se-

Listing 4. c.d.

```

    i = 10;
  }
  else
  {
    bufferCOM[0] = 'E'; // bond error
    bufferCOM[1] = 'R';
    bufferCOM[2] = 'R';
    bufferCOM[3] = 'O';
    bufferCOM[4] = 'R';
    i = 5;
  }
  stopLEDR();
  startSPI(i);
  continue;
default:
  goto restart_SPI;
}
}
}

```

Listing 5. Pętla przyłączenia węzła do koordynatora

```

while (!amIBonded()) //czy węzeł jest przyłączony do sieci
{
  sleepTimeout = 0;
  while (!buttonPressed) //przycisk musi być przyciśnięty
  //przed dołączeniem
  {
    clrwdt();
    if (sleepTimeout>100) //uśpienie kiedy przycisk nie jest
    //przyciśnięty w ciągu 20 s.
    {
      mySleep();
      break; //po wybudzeniu do procedury przyłączenia
    }
    sleepTimeout++;
    pulseLEDR(); // wait for button press indication
    waitDelay(25);
  }
  stopLEDR();
  _LEDR = 1;
  _bondRequest(); //czekaj na dane do przyłączenia
  _LEDR = 0;
  waitDelay(50);
  clrwdt();
}
}
}

```

kund przycisnąć w module DK-EVAL przycisk. Spowoduje to uruchomienie funkcji *bondRequest()* i proces przyłączania może zostać wykonany. Przypomnę, że producent zaleca wykonywać przyłączanie kiedy oba moduły są blisko siebie i pracują z małymi mocami nadajników, tak aby

mieć pewność, że to właśnie ten moduł został przyłączony, a nie inny umieszczony w sieci i przeznaczony do pracy jako urządzenie końcowe. Jeżeli w ciągu 20 sekund przycisk nie zostanie przyciśnięty, to jest wywoływana funkcja *mySleep()*. Ta funkcja usypia moduł, ale przedtem przygotowuje

REKLAMA

Cleverscope CS328A – przystawka oscyloskopowa do PC

cleverscope

Wyrób był testowany i został opisany w artykule w *Elektronice Praktycznej* 4/2010

- 2 wejścia BNC
- maksymalne próbkowanie do 100MS/s/kanal
- pasmo DC-100MHz (-3dB)
- rozdzielczość 10, 12 lub 14 bitów
- zakres napięć ±20mV – ±20V (sonda ×1)
- sprzężenie wejścia AC, DC, GND
- impedancja wejściowa 1MΩ / 20pF
- zabezpieczenie wejść do 300Vrms
- pamięć 4MS/kanal lub 8MS/kanal
- 8 wejść cyfrowych –16V – +20V
- 1 wyjście generatora sygnałowego
- funkcje: oscyloskop cyfrowy, analizator widma, analizator stanów logicznych
- praca synchroniczna 2 przystawek
- interfejs USB 2.0 High Speed lub Ethernet 10/100

Egmont

Egmont Instruments, ul. Chłodna 39, pawilon 11, 00-867 Warszawa
tel. 228506205, 692501750, faks 226540248
e-mail cleverscope@egmont.com.pl, <http://www.egmont.com.pl/cleverscope>

go do wybudzenia poprzez skonfigurowanie przerwania od zmian stanów na liniach wejściowych PORTB. Po przyściśnięciu

klawisza w uśpionym module zostanie zgłoszone przerwanie od zmiany stanów PORTB, moduł zostanie wybudzony i pro-

gram przejdzie do wykonywania funkcji `bondRequest()`.

Po dołączeniu do sieci program wychodzi z pętli i przechodzi do sprawdzania czy poziom odbieranego sygnału nie jest mniejszy niż założono. Zapobiega to błędom działania przy zbyt słabym, zakłóconym sygnale. Jeżeli sygnał jest wystarczający, to testujemy, czy został odebrany pakiet danych (**listing 6**). Po odebraniu pakietu program sprawdza czy odebrany pakiet nie jest przeznaczony do routingu. Ustawienie flagi `_ROUTEF` wymusza odczekania czasu potrzebnego na zakończenie routowania pakietu. Dopiero po tym czasie węzeł może wysłać swoje dane.

Koordinator przesyła w polu danych na pierwszej pozycji `bufferRF[0]` bajt `0xEE` identyfikujący naszą sieć – jest to identyfikacja na poziomie aplikacji użytkownika. Po zidentyfikowaniu sieci program testuje zawartość `bufferRF[1]`, w którym jest zapisany kod komendy przesyłany przez koordynatora i bajtu `bufferRF[2]` z kodem komendy sterowania diodą LED.

Podsumowanie

Małe sieci radiowe przeznaczone do systemów nadzoru i akwizycji danych są coraz bardziej popularne, co widać po coraz szerszej ofercie wielu producentów. Konkurencja staje się coraz większa co widać po szybko malejących cenach i coraz większych możliwościach sieciowych modułów radiowych.

Sieć tworzona za pomocą modułów TR52B i przy wsparciu OS IQRF ma spore możliwości przy wykorzystaniu niewielkich zasobów sprzętowych. Takie funkcje, jak zdalne przyłączanie węzłów czy routing pakietów są dostępne w rozwiązaniach znacznie bardziej skomplikowanych programowo i sprzętowo. Konfiguracja i zarządzania siecią IQMESH wymaga przyswojenia sobie pewnej porcji wiadomości, ale za to daje możliwość elastycznego połączenia mechanizmów sieciowych z własną aplikacją. Czy to rozwiązanie ma szansę na szersze upowszechnienie się w naszym kraju będzie zależało od dostępności, jakości wsparcia technicznego i ceny. Według cennika ze strony producenta cena pojedynczych modułów ma wynieść nieco ponad 16 euro za sztukę, a CK-USB-04 – 55 euro. Mając te 2 elementy można oszacować koszty budowy własnych rozwiązań.

Mnie cały system: oprogramowanie IDE, moduły programowe i ewaluacyjne, programy przykładowe bardzo się spodobał. Mam jednak niewielkie zastrzeżenia do dokumentacji – mogłaby być nieco obszerniejsza i wyposażona w przewodnik początkującego, tak aby ktoś, kto pierwszy raz styka się z systemem nie musiał szukać informacji w kilku notach aplikacyjnych i innych dokumentach.

Tomasz Jabłoński, EP

Listing 6. Pętla główna programu węzła

```

if (RFRXpacket()) //czy odebrano pakiet danych
{
    if (wasRouted()) // czy odebrany pakiet routingu
        pulseLEDG();
    if (_ROUTEF) // czy pakiet ma włączony routing
    { //tak - czekanie na koniec routingu
        while (RTD0) //w RTD0 ilość skoków do wykonania
        {
            waitDelay(RTDT1); // RTDT1 - szczelina czasowa
            RTD0--;
        }
    }
    if (bufferRF[0] == 0xEE) //czy to pakiet przesłany z koordynatora
    {
        bufferRF[0] = 0x00; //tak-zeruj tą informację
        switch (bufferRF[1]) //testowanie komendy
        {
            case 'p': //potwierdzenie nie jest wymagane
            case '?': //potwierdzenie jest wymagane
                switch (bufferRF[2]) //komenda sterownia diodą LED
                {
                    case 0:
                        LEDR = 0;
                        break;
                    case 1:
                        LEDR = 1;
                        break;
                    case 2:
                        pulseLEDR();
                        break;
                }
            }
            if (bufferRF[1] == '?') //kompletowanie i wysyłanie potw.
            {
                if (RX != 0xFF) //to do not answer broadcast packets
                {
                    waitDelay(5); //rekomendowane opóźnienie pomiędzy
                        //odbiorem i nadawaniem

                    moduleInfo();
                    bufferRF[0] = 'I';
                    bufferRF[1] = 'D';
                    bufferRF[2] = ':';
                    bufferRF[3] = '$';
                    bufferRF[4] = bufferINFO[2]; // module ID
                    bufferRF[5] = '$';
                    bufferRF[6] = bufferINFO[1];
                    bufferRF[7] = '$';
                    bufferRF[8] = bufferINFO[0];
                    bufferRF[9] = '\';
                    bufferRF[10] = 'R';
                    bufferRF[11] = 'S';
                    bufferRF[12] = 'S';
                    bufferRF[13] = 'I';
                    bufferRF[14] = ':';
                    bufferRF[15] = '#';
                    bufferRF[16] = lastRSSI;
                    DLEN = 17;
                    getNetworkParams(); // adres węzła w param2
                    if (RTDEF == 1)
                        RTD0 = param2; //SFM: ilość skoków dla potwierdzenia
                        // adres tego węzła
                    else //algorytm DFM
                    {
                        RTDEF = 0x02;
                        RTD0 = 0xFF; // DOM: optymalizacja liczby skoków
                    }
                }
                // RTDT1 (timeslot) taki sam jak w odebranych pakiecie
                RX = 0; // wysyłamy do koordynatora
                RFTXpacket();
            }
        }
        break;
        case 't': //testowanie zakresu
            pulseLEDG();
            pulseLEDR();
            break;
        case 'r': //reset
            pulseLEDR();
            waitDelay(5);
            reset();
        case 'u': //odłączenie od sieci
            pulseLEDR();
            setNodeMode();
            removeBond();
            reset();
        case 's': //uśpienie
            LEDG = 1;
            SWDTEN = 0;
            startLongDelay(400);
            while (isDelay());
            mySleep();
            break;
        default:
            break;
    }
}
}

```